

Маріупольська листівка

<https://mistomariupol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka>

30 серпня 2023, середа

Автор: Місто Марії

Для багатьох маріупольців знайомими є зображення Маріуполя імперської доби. Серед найбільш відомих зображень є листівки з собором Святого Харлампія, Марії-Магдалинівським собором, Олександрівським сквером та торговими рядами на вулиці Торговій. Ці та інші зображення знаходяться на маріупольських листівках, які за рахунок різноманітності та виразності зображень є дуже цінними джерелами для багатьох галузей історичної науки.

Беручи до уваги, що наше місто два рази було зруйновано внаслідок війн та міських боїв, а також у місті відбувались процеси перебудови – зображення на листівках є єдиними задокументованими свідоцтвами минулого. Саме завдяки цим листівкам у нас є можливість подивитись на ті архітектурні об'єкти, які були втрачені у 1930-х та 1940-х роках.

Що стосується самих листівок, то вони створювалися на основі фотографій місцевих фотографів: А. Стояновського, А. Целинського та М. Улахова. Замовниками листівок були власники місцевих магазинів С. І. Приходько-Пихненко та Н. М. Нерофіді, власники електро-типографії брати Гольдріни та інші місцеві підприємці. Одним з основних видавців та розповсюджувачів листівок було Маріупольське повітове земство.

До 1917 року, випуск поштових листівок з фотографіями Маріуполя, як і у багатьох приморських містах, був спрямований на зовнішнього споживача: туристів та людей, що відвідували наше місто транзитом. У зв'язку з цим, більша частина листівок зображувала найбільш розповсюджені сюжети: вокзал, готель «Континенталь», базар, панорами міста, порт, вулиці Торгова та Єкатерининська.

Але, разом з розповсюдженими листівками існують досить рідкісні зразки з унікальними зображеннями життя міста та повіту. Рідкісність окремих листівок зумовлена кількома факторами: малою кількістю тиражів, розсіяністю паперових екземплярів, давністю та широкою діяльністю самовидавців.

Перші маріупольські листівки з'явилися наприкінці XIX століття після розпорядження Міністерства внутрішніх справ Російської імперії, яким було надано дозвіл на відправлення поштою відкриті листи та бланки приватного виготовлення.

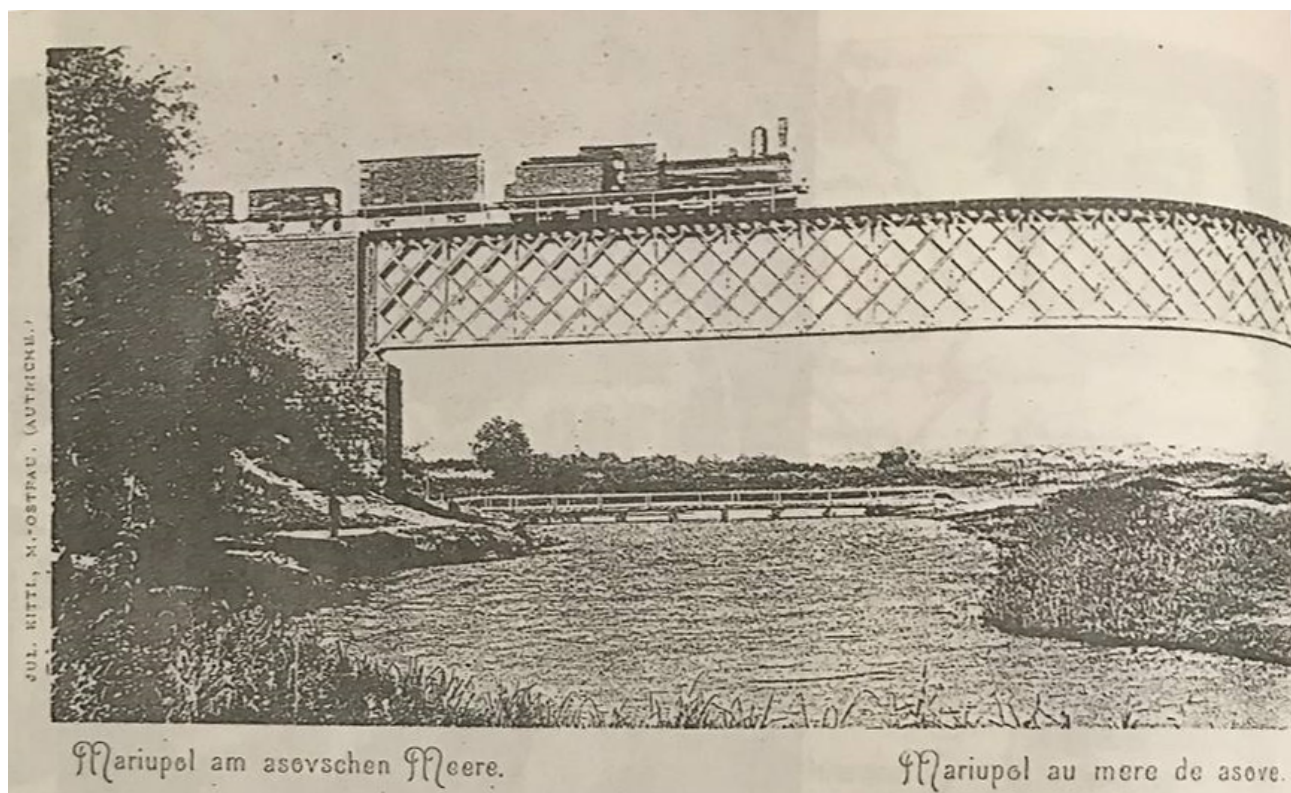

Приклад відкритого листа

Дореволюційні листівки та поштові карточки мали єдиний формат розміру – 9x14 см, одна сторона листівки використовувалася для написання тексту, а інша – мала фотографію та підпис. Значна частина листівок яка дійшла до наших часів у матеріальному та цифровому вигляді має поштові штемпелі, адреси та інші атрибути поштового відправлення. Географія розповсюдженості маріупольських листівок є досить вражаючою, до 1917 року листівки відправлялися поштою в Німеччину, Велику Британію, Францію, Турцію та Америку. Вражаючим є факт того, що окремі листівки здійснили і зворотну подорож та повернулися до міста відправлення.

Не менш цікавим є те, що на цих листівках є приклади ділового та побутового листування між людьми іншої історичної доби. Активно зустрічаються звертання до «Його високородія...», розшифровка та пояснення зображень.

Залізнодорожний міст в околицях сучасної Волонтерівки

Але для нас, найбільшу цінність складає можливість порівняння масштабів змін які відбулися у нашому місті протягом 150 років у галузі архітектури, культури, інфраструктури, промисловості та міського господарства одного з найбільших міст на узбережжі Азовського моря.

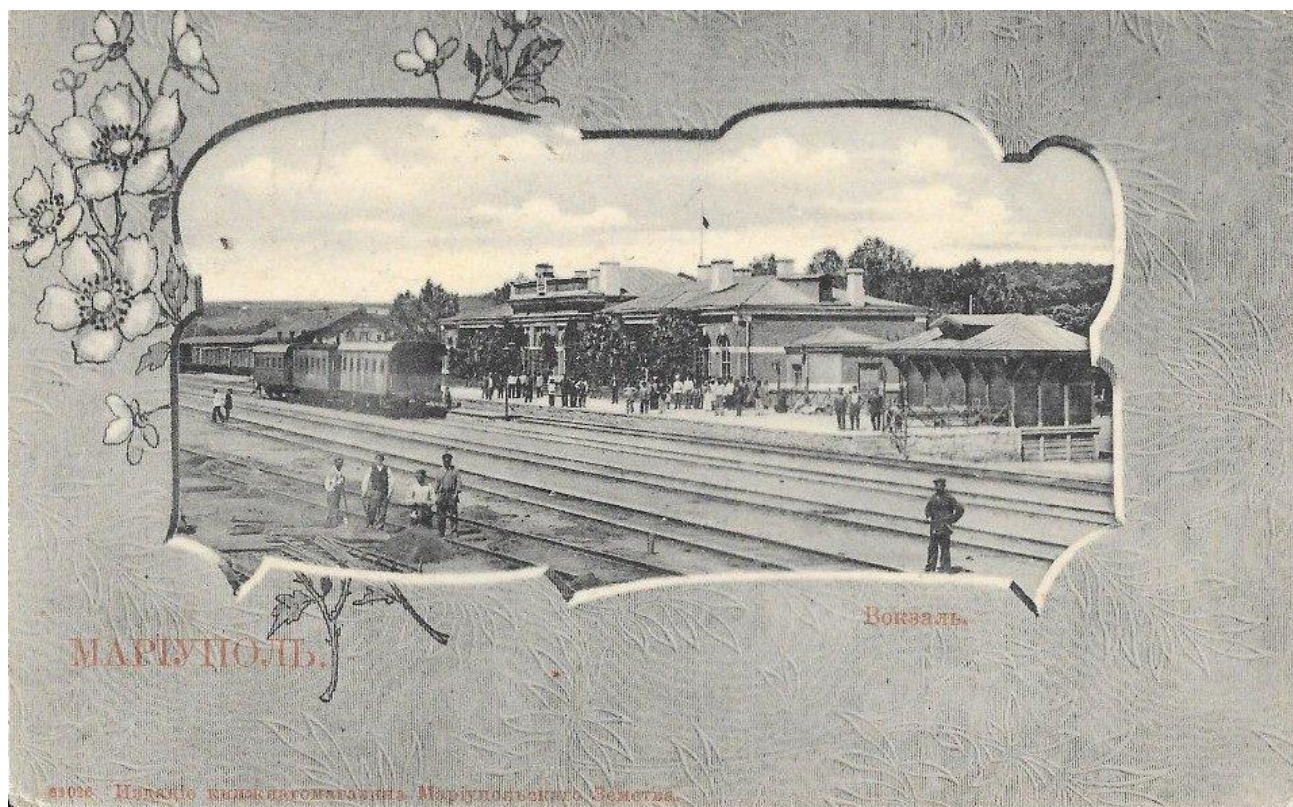
Вид на Слобідку з моря. Можна бачити 3 найбільших храми міста: (зліва на право) Марії-Магдалинівський собор, собор Святого Харлампія та церква Святих Костянтина та Єлени

Район Гавань

Маріупольська базарна площа, на задньому плані заводські колонії.

Залізнодорожний вокзал

Паровоз на околицях Маріуполя

Реальне училище

Готель «Континенталь», повз проходить свиня свійська (а точніше – «світська»)

Скріншот - Оригінал

mistomariupol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/[Про місто Марії](#)[Новини](#)[Досліджуй](#)[Довідник](#)[Події](#)[Екскурсії](#)[Туристичний центр](#)

Маріупольська листівка

Для багатьох маріупольців знайомими є зображення Маріуполя імперської доби. Серед найбільш відомих зображень є листівки з собором Святого Харлампія, Марії-Магдалинівським собором, Олександрівським сквером та торговими рядами на вулиці Торговій. Ці та інші зображення знаходяться на маріупольських листівках, які за рахунок різноманітності та виразності зображень є дуже цінними джерелами для багатьох галузей історичної науки.

Беручи до уваги, що наше місто два рази було зруйновано внаслідок війн та міських боїв, а також у місті відбувались процеси перебудови – зображення на листівках є єдиними задокументованими свідцтвами минулого. Саме завдяки цим листівкам у нас є можливість подивитись на ті архітектурні об'єкти, які були втрачені у 1930-х та 1940-х роках.

(1)

riupol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

Що стосується самих листівок, то вони створювалися на основі фотографій місцевих фотографів: А. Стояновського, А. Целинського та М. Улахова. Замовниками листівок були власники місцевих магазинів С.І. Приходько-Пихненко та Н.М. Нерофіді, власники електро-типографії брати Гольдріни та інші місцеві підприємці. Одним з основних видавців та розповсюджувачів листівок було Мариупольське повітове земство.

(2)

is://mistomariupol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

Одним з основних видавців та розповсюджувачів листівок було Мариупольське повітове земство.

До 1917 року, випуск поштових листівок з фотографіями Мариуполя, як і у багатьох приморських містах, був спрямований на зовнішнього споживача: туристів та людей, що відвідували наше місто транзитом. У зв'язку з цим, більша частина листівок зображувала найбільш розповсюджені сюжети: вокзал, готель «Континенталь», базар, панорами міста, порт, вулиці Торгова та Єкатерининська.

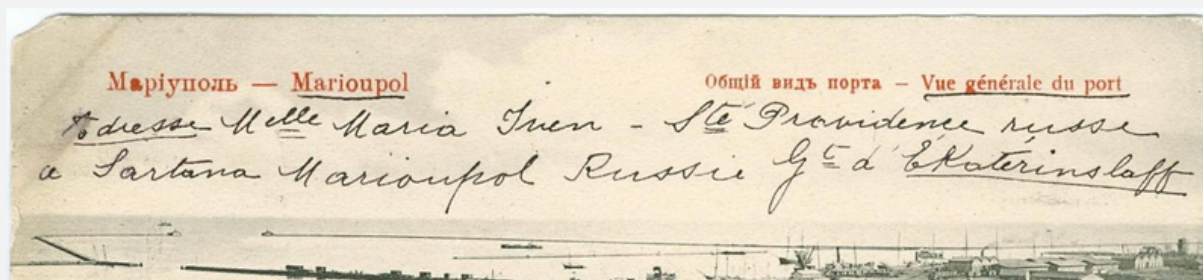
(3)

ol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

До 1917 року, випуск поштових листівок з фотографіями Мариуполя, як і у багатьох приморських містах, був спрямований на зовнішнього споживача: туристів та людей, що відвідували наше місто транзитом. У зв'язку з цим, більша частина листівок зображувала найбільш розповсюджені сюжети: вокзал, готель «Континенталь», базар, панорами міста, порт, вулиці Торгова та Єкатерининська.

Але, разом з розповсюдженими листівками існують досить рідкісні зразки з унікальними зображеннями життя міста та повіту. Рідкісність окремих листівок зумовлена кількома факторами: малою кількістю тиражів, розсіяністю паперових екземплярів, давністю та широкою діяльністю самовидавців.

(4)

pol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

Карт, разом з розповсюдженими літописами існують досить рідкісні зразки з унікальними зображеннями життя міста та повіту. Рідкісність окремих листівок зумовлена кількома факторами: малою кількістю тиражів, розсіяністю паперових екземплярів, давністю та широкою діяльністю самовидавців.

Перші маріупольські листівки з'явилися наприкінці XIX століття після розпорядження Міністерства внутрішніх справ Російської імперії, яким було надано дозвіл на відправлення поштою відкриті листи та бланки приватного виготовлення.

(5)

Перші мариупольські листівки з'явилися наприкінці XIX століття після розпорядження Міністерства внутрішніх справ Російської імперії, яким було надано дозвіл на відправлення поштою відкриті листи та бланки приватного виготовлення.

Приклад відкритого листа

Дореволюційні листівки та поштові карточки мали єдиний формат розміру – 9x14 см, одна сторона листівки використовувалася для написання тексту, а інша – мала фотографію та підпис. Значна частина листівок яка дійшла до наших часів у матеріальному та цифровому вигляді має поштові штемпелі, адреси та інші атрибути поштового відправлення. Географія розповсюдженості мариупольських листівок є досить вражаючою, до 1917 року листівки відправлялися поштою в Німеччину, Велику Британію, Францію, Турцію та Америку. Вражаючим є факт того, що окремі листівки здійснили і зворотну подорож та повернулися до міста відправлення.

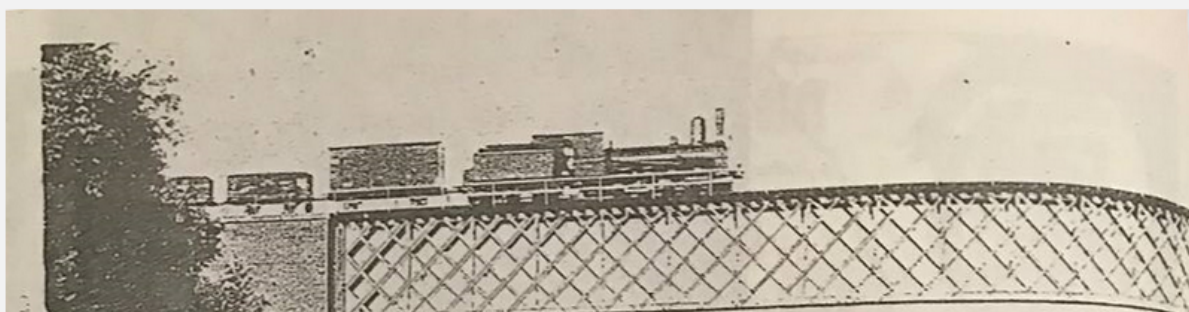
(6)

com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

адреси та інші атрибути поштового відправлення. Географія розповсюдженості маріупольських листівок є досить вражаючою, до 1917 року листівки відправлялися поштою в Німеччину, Велику Британію, Францію, Турцію та Америку. Вражаючим є факт того, що окремі листівки здійснили і зворотну подорож та повернулися до міста відправлення.

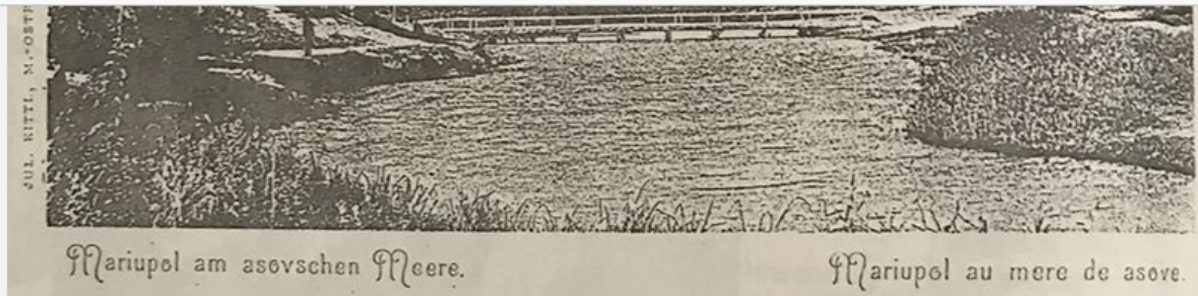

Не менш цікавим є те, що на цих листівках є приклади ділового та побутового листування між людьми іншої історичної доби. Активно зустрічаються звертання до «Його високородія...», розшифровка та пояснення зображень.

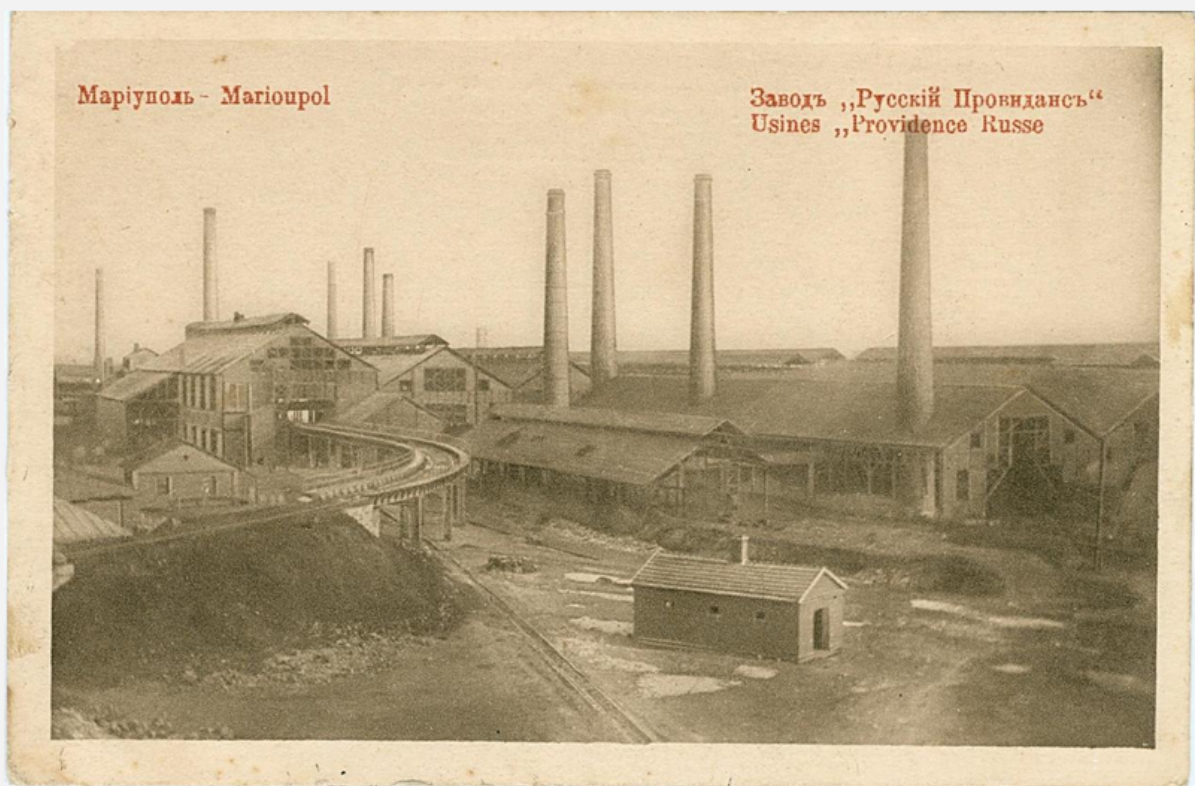
(7)

mariupol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

Залізнодорожний міст в околицях сучасної Волонтерівки

Але для нас, найбільшу цінність складає можливість порівняння масштабів змін які відбулися у нашому місті протягом 150 років у галузі архітектури, культури, інфраструктури, промисловості та міського господарства одного з найбільших міст на узбережжі Азовського моря.

"Русскій Провіданс" – один з прабатьків металургійного комбінату Ілліча

(8)

upol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

"Русский Провіданс" – один з прабатьків металургійного комбінату Ілліча

Вид на Слобідку з моря. Можна бачити 3 найбільших храми міста: (зліва на право) Марії-Магдалинівський собор, собор Святого Харлампія та церква Святих Костянтина та Єлени

(9)

l.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

Вид на Слобідку з моря. Можна бачити 3 найбільших храми міста: (зліва на право) Марії-Магдалинівський собор, собор Святого Харлампія та церква Святих Костянтина та Єлени

Район Гавань

Мариуполь. Видъ на базаръ и рѣку „Кальміусъ“.

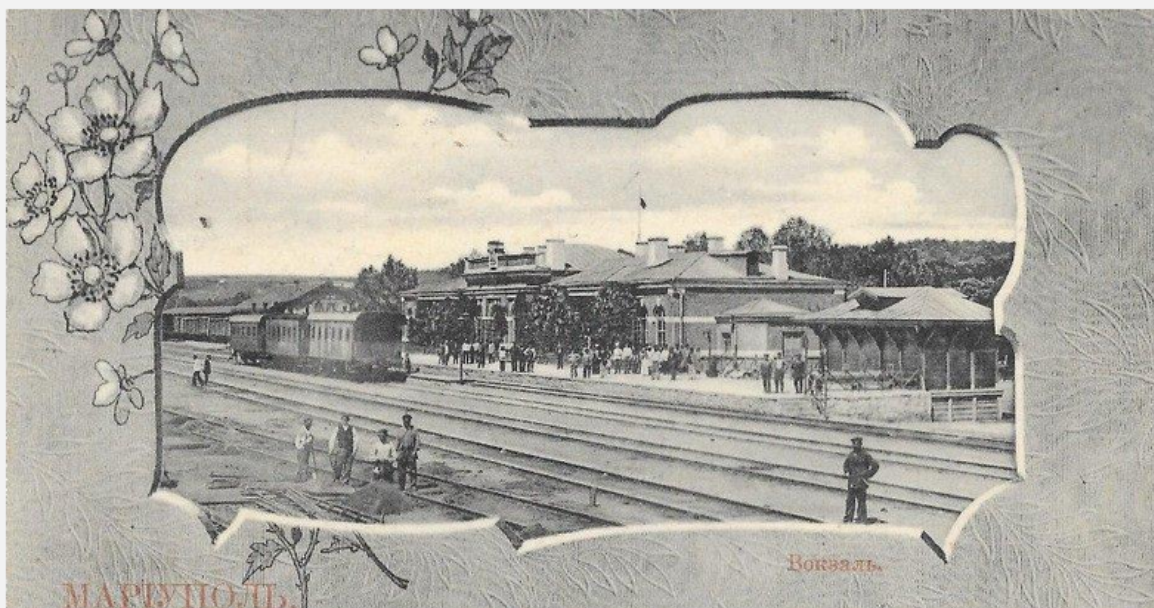
(10)

mariupol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

Маріуполь. Видъ на базаръ и рѣку „Кальміусь“.

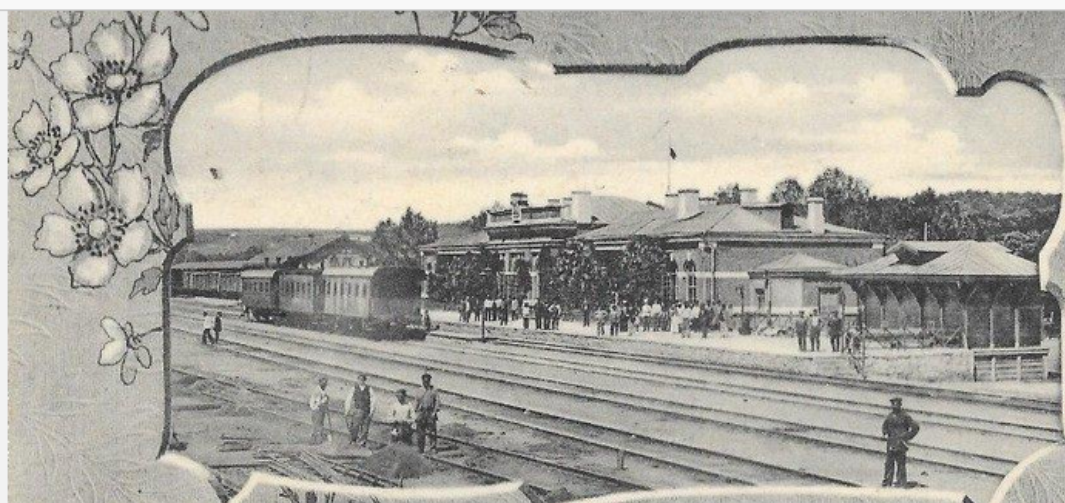

Маріупольська базарна площа, на задньому плані заводські колонії.

(11)

ol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

МАРИУПОЛЬ.

Вокзалъ.

1908. Издание железнодорожнаго Мариупольскаго общества.

Залізнодорожний вокзал

Mariupol am asowschen Meere.

Mariupol au mere de asove.

Паровоз на околицях Маріуполя

(12)

ol.com.ua/uk/mariupolska-lystivka/

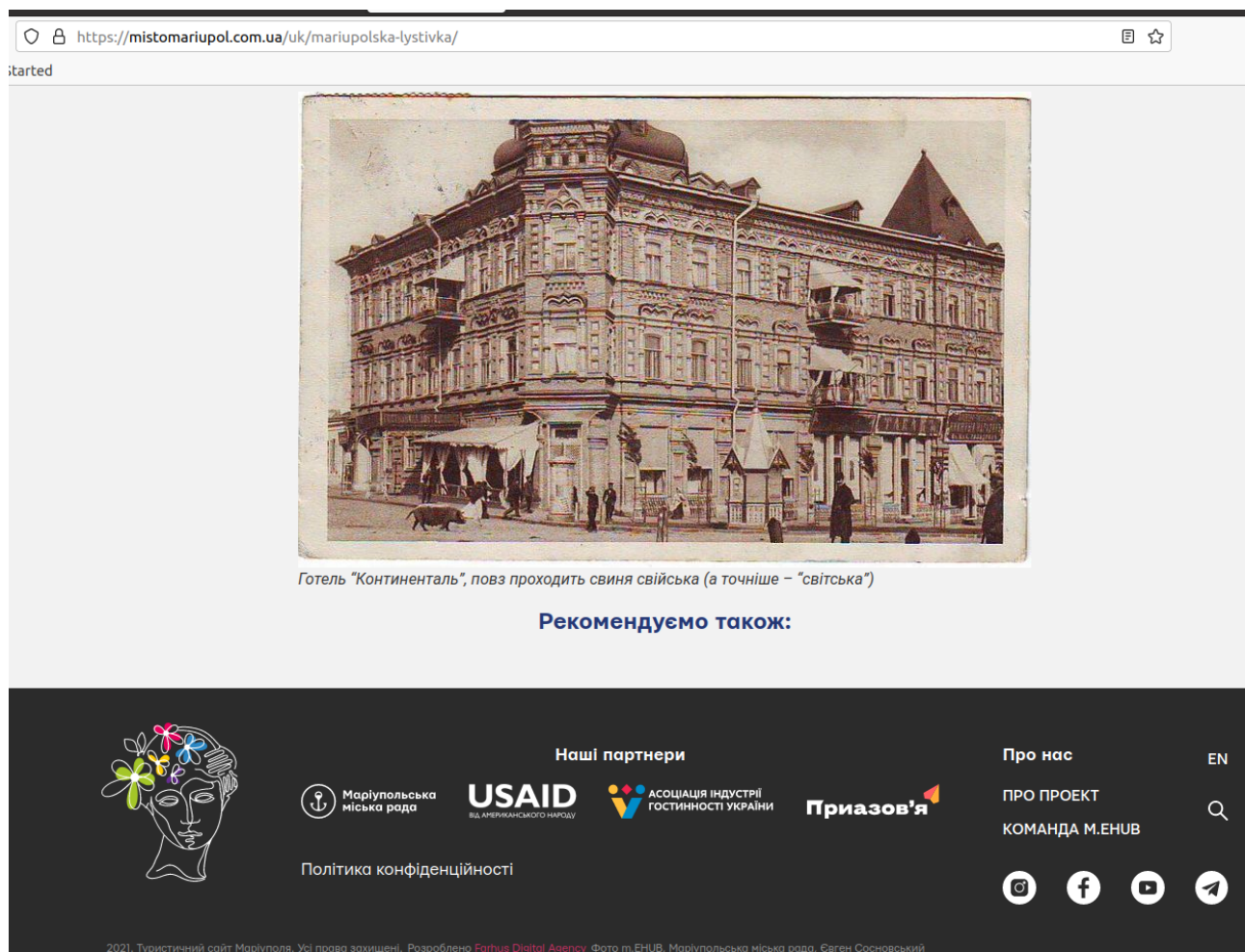
Паровоз на околицях Маріуполя

Реальне училище

(13)

(14)